

а Івасюта й перебіг нам дорогу... Пішов потай до пана та й підкинув зайву сотню... Пан йому й уступив отой ліс. А громаді — дулю із маком!

— Ще й просив пана, щоб нікому про це не казав. А пан другого дня нам усе й виказав: «Торгуйте тепер, люди, в Івасюти, бо я йому вже продав...»

Оксен уже не повертається на той другий голос. «Господи, коли то було, а вони й досі очі виймають!.. Порятуй мене, Боже, од людської заздрості!» Але зводиться з-за столу Ганжа — і тут уже не допоможе жодна молитва!

— Що, дядьки, може, й справді забудемо Івасютам всі кривди та й приймемо до нашого гурту? Наймитів він не мав...

— Як то не мав? — аж підскакує Приходько. — А Христину забули?

— Яку Христину? — удає, що він нічого не знає, Ганжа — Яку Христину, Оксене?

— Бійтесь Бога, Іване! — допечений до живого, повертається до Приходька Оксен: голос його аж тремтить від образи. — Хай вам Бог простить, якщо ви вже мені й Христиною очі виймаєте!

— А хто ж тоді у вас наймитував, як не Христина?

— Та то ж моя родичка! — мало не плаче Оксен. — Жінка ж у мене народила дитину... треба ж було якусь поміч узяти!

— А ми своїм дуже поміч беремо? — наскакує на Івасюту Приходько. — Он моя... Іще й піт не обсох після пологів, а вона уже за серпа та на поле... То чим моя гірша вашої? Що не вчилась по гімназіях, як легкий хліб їсти?

— Дак то ж панська кісточка! — глумливий бас од порога. — Куди вже нашим, репанам...